Any segon - II.a Epoca - N.º 47

Dissabte 20 Setembre 1924

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guardia, 14, pral. - BARCELONA

Treballadors de tots els pobles, uniu-vos!
KARL MARX.

ENQUESTES DE "JUSTICIA SOCIAL"

EL FRONT UNIC OBRER

Els obrers d'Anglaterra i de Rússia, així com els de la resta del món, tenen els seus interessos comuns en la lluita contra els explotadors. Fem l'unitat i lluitem tots junts, reservant-nos les nostres diferències.

(Paraules de Trotski al recent Congrés de les Trade-Unions, a Hull.)

El front únic

Es vergonyós haver d'escriure sobre el front únic avui. Això demostra com som ximples els homes; no sembla sinó que estiguem ullpresos, i el nostre amor a les coses dicti la seva dissort.

De la conveniència de fer el front únic, anem a parlar? Donem mitja volta a la qüestió i preguntem: Quina conveniència havia dictat desfer el front únic obrer? El pensament i la força obrera, essent única, per què s'havia de desfer en capelletes i sectes, en escoles i partits? Companys socialistes i companys anarquistes i comunistes i sindicalistes, desfem el camí i pugem altra volta a les fonts d'on nasquérem, a les fonts que hem traicionat, que prometent ésser riu sortit de mare ha esdevingut uns quants torrents raquítics on els burgesos, perduda la por, hi tiraràn aviat les escombraries i hi abocaràn les clavegueres.

Tots nosaltres som homes d'idees. Nosaltres ho anunciem per tot arreu amb gran esvalot; despleguem una bandera, i la bandera és un drap on hi hem pintat o hem fet pintar o ens hi han pintat unes estranyes figures. Nosaltres amb un bastó anem senyalant un per un aquells estrambòtics ninots que diem que són les idees. Nosaltres junt amb el garlaire que conta el darrer crim o dóna el darrer remei per a curar el mal de caixal, hem acabat adherint-nos a l'honorable gremi dels que entretenen a la comare que surt de plassa o al botiguer desenfeinat.

Nosaltres criem de bona fè que amb el nostre bastó i el nostre cartell hem creat la classe obrera com una força, donem a aquests dos estres fantàstiques virtuts taumatúrgiques. No, bons companys, no; és la classe obrera qui ens ha creat a nosaltres, qui ens ha alletat i qui ens alleta en els seus pits. Nosaltres no som causa, som efecte. La força obrera és qui ens ha donat les idees; l'obrer com una energia creadora és d'on traguérem tot el nostre ideari.

Per a canalitzar aquesta força, per a que sigui fructífera, que no sigui torrentada folla que tot ho malmena, nasqueren les idees socialistes, que hem colocat al davant del gran exèrcit proletari.

Però ara ja som un canal, ja som una guia, no portem cap senyera al davant d'aquest exèrcit; la nostra tasca ara és sols desplegar el cartell de les estravagants caricatures i cridar als homes al nostre entorn i entretenir-los. I l'exèrcit obrer no marxa perquè nosaltres l'embadoquem.

No pot ésser això. Tornem a la realitat dels fets. Aturem-nos en el camí i pensem que nosaltres tenim una missió encomanada i que la cumplim pèssimament. Erem penó del dinamisme obrer perquè fós fecond pel món, perquè creés un Avenir, i nosaltres dividim els obrers per a que es barallin entre ells i esgotin les seves energies d'una manera eixorca. Penseu que les forces socials, com totes les forces, les del món biològic, les del físic, no són eternes, degeneren i moren, hagin complert o no la seva obra. Que la essència de la energía és l'acció, el moviment, fecond o no fecond sota el punt d'obir humà, i nosaltres treballem com a negres per a que el moment de la màxima eficàcia de la energia obrera es gasti tota en discussions acadèmiques i subtils, a les quals hem donat un caient guerrer per a fer-les més atraientes.

Discutim per procediments. Ens hem deixat engatussar i el medi se'ns ha transformat en fi, l'amagada d'ou que'ns donen sempre els homes pràctics, experimentats, i parats en mig del camí de la victòria tan junta per a que determinin els tècnics si s'ha d'anar per la dreta, per l'esquerra o pel mig.

Avant s'ha d'anar!; avant i depressa abans no passi l'hora obrera. Si convé, matem les idees, si l'estre que havia de servir-nos per avançar se'ns posa entre cames i ens entrebanca; llencem el funest aparell i deixem que l'obrer avanci cegament éssent riuada, éssent tempesta destructora. Sobretot no l'aturem; té una missió i deixem-li acomplir a ell sol, si és que nosaltres no estem capacitats per a guiar-lo. Tingueu consciència, amics socialistes, anarquistes, comunistes, sindicalistes, no malmenem l'avenir amb les nostres falòrnies.

Tots al sindicat i el sindicat per a tots. El sindicat com actuació obrera; el sindicat com a dictador del Pervenir. Donem-li un programa mínim o un programa màxim, però tant l'un com l'altre que sigui un avenç en la nova organització social i sigui a l'ensems una educació obrera. una millor capacitació per a assolir el seu comès. Tornem a la vindicació, tornem a organitzar l'exèrcit proletari o deixem que s'organitzi ell sol, sense donar-li missions metafísiques que acomplir.

L'endemà de la victòria serà bon dia per a la discussió de les idees. Ara el que cal és la victòria. I per a la victòria, tots avant darrera una sola bandera.

Deixem de xafardejar si el veí de la dreta s'ha posat un vestit verd, si el de l'esquerra se l'ha posat blau. Quina tristesa fa la premsa obrera! Les tres quartes parts de les seves columnes les esmerça en combatre els companys, en enterbolir l'obra a fer, en decepcionar els homes senzills que han de creure que tot el camp futurista és plè de bandolers i miserables. Mentrestant, la burgesia i el reaccionarisme campen i riuen a la nostra esquena; no haurien trobat, ni pagant-los a pes d'or, col·laboradors tan constants ni entusiastes. Companys, aturem-nos en la nostra demència, el nostre enemic no és el veí, car el veí és company nostre; el nostre enemic és al davant. Contra d'ell, tots a l'hora!

Cot de Reddis

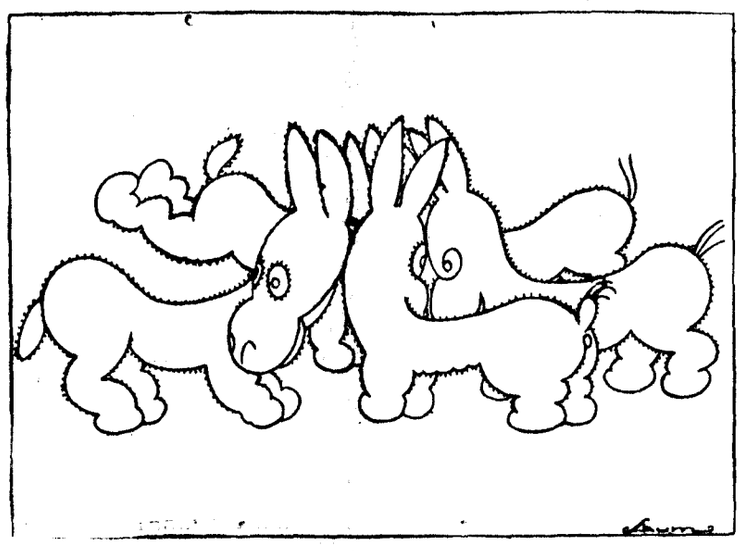

El front únic obrer

Veu's-aquí una bona tinça: els mes que son ben rucs, davant del perill formen la unió. Es que els homes no som prou rucs?

Contestant a l'amic Pumarega

Angel Pumarega publica un article en el número de la setmana passada de «La Batalla», que titula «Frente único y unidad sindical».

L'amic Pumarega demana el front únic obrer, dirigint-se en tot l'article a JUSTICIA SOCIAL.

L'amic Pumarega dubta de nosaltres. Per acabar ens fa unes preguntes concretes.

Passem a contestar-li.

Sabem perfectament el que significa «front únic» i «unitat sindical». Nosaltres demanem i lluitem per abdues coses, considerant més essencial la unitat sindical, una unitat sindical ferma, forta, durable. Si en aquests instants evoquem tant el front únic obrer, és que creiem arribat l'instant d'una acció concreta. Com vos, estem convençuts que la unitat sindical no és viable tant ràpidament com el front únic.

Dubteu, company Pumarega, si estem disposàts a sostenir la nostra posició fins el cap d'avall. Cregueu que no n'heu de dubtar. Per nosaltres la lluita de classes és la cosa més important, car sense lluita de classes no és possible l'emancipació obrera. I és això, precisament, el fron únic obrer. Veieu, company, com no heu de duptar de la nostra convençuda campanya en pro del front únic? Sense lluita de classes no hi ha obrerisme.

Us repugna el mot «democràcia» usat per nosaltres. Pel que es veu, tenim un sentit distint de la «democràcia». Per vos, «democràcia» és l'esquerra del burgesisme, l'esquerra de la dreta; per nosaltres, «democràcia» és tota una altra cosa, *és justament el mateix obrerisme.* Potser discrepem de la manera general d'entendre la «democràcia», però el que se'n diu democràcia burgesa no ho considerem «democràcia: DEMOCRACIA ES EL REVOLUCIONISME.

Com vos, doncs, som «obrers» abans que tot. Les etiquetes de partit no ens interessen. Tan obrers ens sentim que gairebé en sap greu dir-nos socialistes. Per això, company Pumarega, volem el front únic i la unitat sindical, amb totes les conseqüencies de la lluita de classes i del revolucionisme.

| | | |

Uniu-vos!

He vist homes vells, xacrosos, amb l'esquena encorvada... Tota la veritat d'una existència pesanta que ha fet sufrir llurs cors i ha mutilat llurs cossos... He vist, també, com aquests homes, al redós d'una taula del cafè, han parlat de les coses que han passat i de les actuals. He oït les seves plàtiques, quasi totes emocionals, i n'he sentit esgarrifança. Les seves vides han estat consagrades al conqueriment de la llibertat dels homes, buscant, primer, el mitjà d'unir-los.—Sabeu molt bé que si no hi ha unió no hi pot haver llibertat.

Aquells vellets que jo he sentit parlar, han dit que l'obrer serà sempre igual. Que les seves llibertats seràn vexades i que el flagell d'una esclavitud perdurarà eternament. Potser tenen raó? Han dit que ells han lluitat molt, molt... Que sempre han sortit uns que s'han venut i que els baluarts victoriosos de l'obrer s'han enrunat masses voltes.

Si poguéssim tornar enrera, molt enrera; si poguéssim oïr un vellet besavi dels nostres besavis, us diria el mateix. Oïrieu dels seus llavis tota la tragèdia de la seva vida; us diria el que oïren del seu pare... La història dels desenganys, de les baixeses i de les misèries us seria repetida igual... I si aquell vellet fos sortit de la tomba una estona per a parlar amb nosaltres, miraria el món; i a l'esguard de les coses que hi passerr es sentiria irat; i no capint com és possible que una lluita duri tants segles, tornaria a enfondre's al seu repòs mortal, horroritzat.

* * *

En els periódics obrers de tots els dies, hi veureu escrits atacants. I ataquen a uns companys seus que, per a guanyar el pa de llurs esposes i llurs fills, han de treballar com ells i com ells s'han de veure mofats... Això, és dolorosíssim. Lluita entre germans que no és comprensible.

Si recapacitem, la nul·litat d'aquestes guerres la veurem palesada abastament. El guany d'aquests odis? Podeu dir-me'l? Podeu contestar-me quín és el resultat positiu d'aquestes lluites?

Recordeu-vos-en! Les ciutats de Catalunya s'han vist totes regades amb sang. Una munió d'homes han caigut a trets, fent la mort més esgarrifosa i més vil. Els odis han culminat. Quan es seguen vides, ja no es pot conceptuar l'estat morbós de les masses. Figureu-vos aquesta guerra entre germans, i reflexioneu la misèria en que han quedat moltes esposes i infinitat de fills! I tot això, per què? Podeu contestar-me? No...! Els resultats d'aquests fets no tenen cap [illegible] acerb de les vídues i els orfes que han perdut el sosté de les seves llars...

Podem oïr clamar a tots els cors: «Pau...! Pau...! Uniu-vos..!»

* * *

Els meus divuit anys, no han vist res... Han oït, i han oït poc; més poc del que us penseu. Després d'ésser testimoni d'unes poques tragèdies, el crit de Karl Marx repercudeix arreu: «Uniu-vos, treballadors del món!»

I sento parlar d'una cosa: del Front Unic, i esguardo l'horitzó de les meves idees per si hi puc veure quelcom lluminós... Voldria que els homes es comprenguessin ara, quan més imprescindible es fa una unió sòlida. Els odis que els divideix s'han d'esvaïr ben prompte.

I aquells vellets decrèpits que han consagrat llurs vides per la unitat de l'obrer, sentiràn la satisfacció de llur obra començada.

La vostra unió, treballadors, la demanen tots. Fins si escolteu les vostres ànimes, hi sentireu el clam de «uniu-vos!» que no és més que les veus dels que caigueren; que no són més que els plors dels que han quedat sense espòs... sense pare!

M. Badia Colomé

Pel Front Unic

A la crida de JUSTICIA SOCIAL vull també dir-hi la meva.

Haver de parlar pel front unic no és cosa molt lògica, ja que en aquests temps el més lògic i raonable és moure'ns tots a l'unissó al crit d'«avant!», surti d'on surti.

Confesso no haver militat mai en cáp concepte a les fileres proletàries, no sé si per la covardia d'entrar en la cruenta lluita o pels prejudicis creats en mí, en el fons de la meva ànima, per una educació burgesa, de la qual m'he després completament després de suspesar tota la mentida seva, el doll de llàgrimes en que converteix la humanitat, l'instint d'esclavatge en que considera a tots els humils i creadors, els sostenidors de la seva vida.

I això ho he vist, sense necessitat de nodriment intel·lectual de cap home, pels meus ulls, per la meva ànima, pel meu cervell; car confesso no haver llegit cap classe d'escrit ideològic ni de utòpic idealisme. I per això us dic, companys, que no dono cap classe d'importància a un nom o doctrína de cap classe revolucionària; estimo d'igual manera el partit que es diu Socialista, Comunista, Sindicalista, etc.

Per mí no existeix en les presents circumstàncies, més que un partit, un desig febrós de redempció, un triomf del Treball sobre la Ganduleria, de la Generositat sobre la Impietat, el triomf de la Justícia amb tota l'extensió de la paraula sobre l'egoisme i passions de tota classe dels homes.

Així, l'única prèdica i actuació dels homes d'avui es limita a [illegible] abans dits, esperant imposar les formes, quan l'ànima de tota la societat estigui redimida i la follia de l'egoisme hagi deixat pas a la mútua convivència, més ben dit, quan l'esperit sigui lliure de la immundícia que amaga i els homes s'estrenyin les mans tots amb tots. I això, aquest desig, sé que és el de totes les congregacions obreres; l'etiqueta externa són coses que molesten el triomf. Vindràn les constitucions, l'essència de la democràcia i la psicologia de cada terra, ja la triarà la que emmotlli millor en la seva ànima.

Mirem el front únic de la burgesía, mirem com les etiquetes que porten cada un dels seus components no priva de deixar que algnnes provincies d'Espanya arribi l'analfabetisme a un 73 per cent dels seus habitants. Tots s'han posat d'acord per a conservar-ho i conservar-se ells l'hegemonia en mig de tants d'esclaus.

Emprenem la lluita tots a una, extenem la santa doctrina i arrelem-nos al fons del poble, prediquem i actuem tots a la mateixa hora i amb la mateixa intensitat, extenem el nom de Company a tots els individus injustament esclavitzats de la terra.

I per definir, permeteu-me proposar unes condicions:

1.er Convocar una Assemblea d'homes d'ànima generosa.
2.n Definir unes bases d'actuació en les quals no falti la creació d'un periòdic de tots, però un periòdic complert, un periódic dels treballadors de Catalunya manuals i intel·lectuals, amb totes les firmes dels homes d'ànima gran.

Joan Farré Gassó

Lleyda, 15 agost

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Mussolini. Trotzki

Quins dos noms més diferents marquen en les seves declaracions portades per dos periòdics barcelonins! Senyalen ambdos l'abim que separa les dues mentalitats, els dos idearis, que avui divideix el món espiritual i el món material dels homes.

Mussolini ha parlat i les seves paraules canten els imperialismes dels vells Estats, totes les infàmies i totes les opressions que el més fort—fort sempre per l'empar que li donen els febles—se creu en dret de fer sentir damunt dels que estan sota el seu jou. Per boca de Mussolini parla tot el món burgès; ell és la seva última creació i la seva última esperança, ell porta avui tota la flor, tota l'excel·lència de la burgesia, ell és avui tota la seva espiritualitat. Herriot és el lirisme d'un món que fineix: la democràcia—per això s'entèn facilment amb Macdonald, el lirisme d'un món que comença—.Mussolini no és un lirisme, Mussolini no és la burgesia calçant el coturn, entenent la seva alliberació com un dret de l'home; Mussolini és el burgesisme desenfrenat i cínic, que sosté que el món és botí dels poderosos i que els poderosos són aquells més destres en apoderar-se del botí. Per això les seves paraules són una lliçó de crudeltat, la vella faula del llop i l'ovella es repeteix: els grans Estats s'han de cruspir les petites nacions. Ve't-aquí la lliçó que Mussolini dóna al món. Res de justícia pels petits pobles, res de llibertat pels que patriarcalment han guardat la vella llengua i les velles costums, que els hi han sigut fidels, comprenent que guarden no solament un tresor col·lectiu sinó una personalitat amb la qual la raça segella l'individu. Tot el cavernarisme del burgès reaccionari—i reaccionari és tot burgès com a tal—ha dit la darrera paraula, la mateixa que digueren abans els homes d'Action Française.

Trotzki ha parlat en nom d'un món nou. Nosaltres no veiem en la Revolució Russa el motllo únic en que s'han de buidar totes les revolucions. Nosaltres l'entenem com l'esforç suprem i el més seriós de la Història per a proletaritzar l'Estat, però nosaltres no creiem que sigui la única forma possible ni que hagi sortit tan perfecte que despres d'ella no hi càpiga cap altre tentativa. Nosaltres l'entenem com l'actuació més o menys vagorosa de la mentalitat obrera en la creació de l'avenir. Per això les seves paraules respiren magnanimitat, respiren gentilesa; com l'ànima de l'adolescent, estan plenes de generoses ofrenes, prometen hores de justícia i de llibertat pels homes i pels pobles.

Havia d'ésser forçosament així. La pau dels homes no està en l'esclavitud; entre l'esclau i l'esclavitzador hi ha una tirania mútua. L'escarceller no dorm totes les hores, ni a les hores que dorm té el somni plàcid. Sols la llibertat i la justícia curaràn el mal que pateix la Humanitat, i la llibertat i la justícia sols pot donar-la l'obrerisme, car ell sosté que la riquesa no és un botí, sinó una deu on tots els homes hi tenen dret, i que la llibertat no és un premi, sinó la substància mateixa de la condició humana.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

El Socialisme al Nord d'Amèrica

Mentre dura l'Assemblea de la Lliga de les Nacions a Ginebra no podriem oferir al lector altra cosa que el dietari anecdòtic que podrà llegir en qualsevol fulla quotidiana. Val més que esperem a donar-li el resum que és precisament el que ele dianis no saben fer.

Ens cal dedicar un xic d'atenció als Estats Units. Aquí no es té mai notícia de que als Estats Units hi lluitin en cap proporció a reciable altres nuclis i tendències polítiques que les representades pels dos grans partits republicà i demòcrata. En altres ocasions havem dit—precisament per l'experiència de la nostra vida als Estats Units—que els pobles que havien adoptat els principis i tàctiques de la democràcia burgesa estaven considerablement immunitzats contra el virus socialista. Per raó de l'ambient en que es desenrotllen, els partits socialistes presenten fasses molt diverses a travers de les diferents nacions. Al Nord d'Amèrica, el Partit Socialista presenta característiques especials que mereixen ésser objecte d'un detingut estudi en relació amb el desenrotllo polític i social d'aquella poderosa col·lectivitat.

Circunscribint-nos ara a les manifestacions de la seva activitat política en la lluita regular per l'obtenció del poder, donarem les dades següents: En les eleccions presidencials de 1900 va lluitar per primera vegada, obtenint 94.768 sufragis. Els republicans reuniren 7.219.530 vots, els demòcrates 6.358.071 i els prohibicionistes (partidaris de la supressió del tràfec i ús de begudes alcohòliques) sumaren 209.116 sufragis.

En 1904, els socialistes arribaren a 402.400 vots; els republicans, 7.628.834; els demòcrates, 5.084.491; i els prohibicionistes, 259.257. En 1908 les xifres registrades foren 7.679.006 els republicans, 6.409.106 els demòcrates, 252.683 els prohibicionistes i 420.820 els socialistes.

En 1912, la escissió creada per Roosselvet va matar la preponderància del Partit republicà, fundant-se el Partit progressista i donant lloc a l'elecció del cèlebre Woodrow Wilson. El resultat fou el següent: republicans, 3.483.922 vots; demòcrates, 6.286.214; progressistes, 4.126.020; socialistes, 897.011. Els prohibicionistes varen decendir a 208.923 vots. En totes aquestes eleccions el candidat a la Presidència de la República era l'infadigable i eloqüent propagandista de l'Estat d'Indiana, Eugene V. Debs.

En 1916, la guerra havia alterat molt la posició de les forces polítiques americanes i el programa de pau humana i generosa preconitzat pel President Wilson l'havia fet immensament popular. Republicans i progressistes s'uniren novament i arribaren a reunir 8.538.221 sufragis, però Wilson, candidat demòcrata, va obtenir-ne 9.129.606. La crisi del Socialisme es sentia aleshores a Amèrica com a Europa i Allan L. Benson, el candidat socialista, no va tenir més que 585.113 vots. Els prohibicionistes no varen passar de 220.506.

Les darreres eleccions celebrades el 2 de novembre de 1920, trobaven el panorama polític molt canviat i el concurs del sufragi universal femení que era en certa manera una incògnita. L'antic candidat socialista, Eugene V. Debs, cumplia a les presons d'Atlanta, capital de l'Estat de Georgia, els deu anys de presó que li havien sigut imposats per violació de la llei d'espionatge. Vell com era, no tenia altra perspectiva que la de morir entre reixes pel pecat d'haver predicat la germanor entre els homes quan aquests s'aniquilaven com a feres. Ell era el candidat obligat del Partit Socialista, però la seva situació no va commoure els cors dels patriotes americans,i menys els de les dones. Pot dir-se amb certesa que Debs no va tenir altres vots que els dels socialistes convençuts descartant encara el dels obrers del camp que formaren partit apart reunint per a llur candidat, Robert C. Macanley 265.411 sufragis, i els del Partit Socialista del Treball *(Socialist-Labour)* els quals ja d'antic lluitaven separadament, el candidat dels quals, William W. Cox, va reunir, com de costum, 31.175 sufragis.

Debs va tenir 919.799 vots, contra 16.152.200 que en va tenir el republicà Harding (mort en 2 d'agost de 1923) i 9.147.353 que foren donats a favor del demòcrata James M. Cox. Els prohibicionistes varen quedar-se a 189.408 sufragis.

Val a dir que en la convenció del Partit Socialista d'Amèrica que va proclamar la candidatura de Debs, va acordar entre altres coses substancioses, l'anhessió a la Tercera Internacional de Moscou a condició de no cumplir les 21 condicions i de no reconèixer el principi de la «dictadura del proletariat». Aquesta adhessió no s'ha fet mai efectiva i els socialistes nordamericans no estàn lligats a cap Internacional. Llur política ha canviat molt des de la convenció de 8 de maig de 1920. Els extremistes estèrils s'han gradualment extirpat i l'exemple del *Labour Party* britànic ha influit poderosament en l'aguda mentalitat dels obrers nordamericans. Es camina a passos agegantats a la formació d'un partit de coalició de masses obreres format per organitzacions polítiques i organitzacions sindicals. L'any 1925 assistirem a la constitució del gran Partit del Treball dels Estats Units d'Amèrica.

La darrera convenció celebrada a la ciutat de Cleveland és el primer graó d'aquesta nova etapa del moviment socialista al Nord d'Amèrica. Prop de quatre milions d'obrers, per mitjà dels seus delegats, adoptaren un programa comú i proclamaren la candidatura del senador Robert M. La Follette per a la Presidència de la República. El cèlebre capdill obrer Samuel Gampers, reformista empedernit, s'ha oposat a la formació d'aquest gran Partit del Treball, sostenint la tesi de la no intervenció política del proletariat obtenint graduals ventatges de la pressió que pugui excitar-se sobre els partits guvernamentals. Però els tres milions d'obrers inscrits a l'*American Federation of Labour*, representats a Cleveland, votaren amb entussiasme a favor de la lluita política directa. Tenim doncs a Gompers vençut i als obrers americans endinzats plenament en la defensa civil i democràtica de la política pròpia a base dels principis i mètodes que comencen a fructificar en la vella Europa.

M. Serra i Moret

Un article de Besteiro

El company de Madrid Julian Besteiro ha publicat un article a «La Vanguardia» de Buenos Aires dient que a Catalunya, en vista que el socialisme havia trobat un ambient poc favorable, es constituí un partit socialista català amb un periòdic que cada dia té més influència.

Ja diguérem en el número de JUSTICIA SOCIAL de la setmana passada que nosaltres perteneixiem al socialisme honrat de tot el món. Creiem, però, que cal concretar més. En un poble com el nostre que encara està tot per fer creiem que és prematur dictar el programa concret del nostre partit. Nosaltres sortirem a la llum pública amb una bandera roja sense lema, dient que portàvem en principi el programa del socialisme internacional però que calia posar-hi les vestidures escaients a casa nostra. I a casa nostra, en realitat, les vestidures han d'ésser radicals, radicalíssimes. Un apostolisme tolstoià faria el mateix efecte que un tigre en vou de xai i amb la fidelitat d'un gos. Per això, més que al servei de tot el socialisme honrat del món, estem al servei de tot l'obrerisme honrat—aquell obrerisme conscient de la seva condició de la seva tragèdia; aquell obrerisme rebel, neguitós, lliure, d'esperit, amarat de rovolucionisme. Per això ens és simpàtica la revolució russa, com ens ho seria tota altra revolució que dugués un progrés humà. Per això, precisament, no ens acaba de complaure la revolució russa, perquè voldriem que hagués anat més enllà en el camí de l'emancipació obrera. Per això, no hem posat cap lema al nostre estandart vermell.

Del socialisme madrileny n'accepteem el que pugui tenir de bò, com acceptem el que pugui tenir de bò el comunisme i l'anarquisme. Però cal reconèixer que del socialisme de Madrid a nosaltres hi ha un món. I és per això que nasqué la «Unió Socialista de Catalunya», i és per això que no ens pot unir amb el socialisme madrileny cap més lligam que aquell que ens uneix amb tots els altres socialistes de l'Univers.

Nosaltres som socialistes. Però abans que socialistes som obrers. I quan sigui l'hora ens ajuntarem amb aquells que vagin més endavant pel camí de l'emancipació obrera.

Per això ens dol tant que uns ens acusin d'estar al servei dels socialistes madrilenys, i altres d'estar-ho al dels comunistes. Creiem millor la doctrina socialista, però el nostre obrerisme ens fa anar més enllà de tota doctrina.

Recordeu que en un editorial de JUSTICIA SOCIAL del 31 de maig d'aquest any deiem que la «Unió Socialista de Catalunya» no ha intentat fundar un partit *encara*, no s'ha volgut tancar *encara* en un clos hermètic; el seu camp es tant vast que és il·lusori, ara per ara, oferir un cos de doctrina que pugui tenir tot el caràcter d'un dogma.

En el mot «socialisme» hi veiem compresos tots els que volen l'adveniment d'un nou món social. Per això, les planes de JUSTICIA SOCIAL hem donat cabuda a socialistes reformistes i a revolucionaris comunitzats o anarquitzants. Nosaltres només volem enderrocar el règim burgès, i no podem estar al servei de ningú en concret, sinó dels nostres ideals obreristes.

I acabàvem dient, en aquell editorial:

«La «Unió Socialista de Catalunya» és un ample estadi on dretes i esquerres socialistes poden tenir un campionat renyit; en aquest punt, els quartera del seu escut encara estan en blanc: el més intel·ligent, el més audaç o el més fort, hi escriurà el seu lema.»

Presentim que el lema escrit serà el del més esquerrà.

(No podria ésser, també, aquest solt, una resposta a l'article d'En Marlano Gràcia a «La Antorcha», si és que anava per nosaltres?)

COMPANYS! ARTISTES!

Visiteu a l'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30)

L'Exposició de "SHUM"

Hores: de les sis de la tarda a mitjanit

A petició de molts amics i admiradors de l'art de l'Acher, l'Exposició no serà clausurada fins el dia 25 d'aquest mes.

De París estant

L'albada de la pau

Veritablement, no comptàvem pas que el Govern Herriot arranqués tan facilment del Senat l'aprovació dels acords de Londres. Els poincaristes, que podien entrabancar-la, varen compendre la gran responsablitat de semblant actitud, i es varen conformar abstenir-se de votar, després de *dir-hi extensament la seva.* Han comprès per molts senyals evidents, i darrerament per les rebudes entusiastes que arreu es fa objecte al popular Premier francès, que s'ha acabat la seva hora i que han de deixar lliure el pas a la marxa de les esquerres, que per ara van demostrant la noblesa del desig d'arribar a l'anyorada pau.

Però, si n'és de difícil la liquidació de la terrible guerra que va trasbalsar el món! Quan, joiosos, celebràrem les festes de l'armistici, en el cor del nostre lliberalíssim Empordà, ens crèiem ingenuament que tot estava ja dat i beneït, que s'havien acabat per sempre els somnis d'imperialisme, que s'imposaria una Associació de nacions per resoldre juridicament les diferències... Que n'anàvem d'errats! Han estat necessaries una pila de conferències, i tot just, gràcies principalment a l'empenta dels socialistes anglesos i francesos, estem al començ del fi.

I aquest poble francès, tan admirable per molts conceptes, va ajornant, dia darrera dia i any darrera any, l'hora de refer-se de les terribles nafres que li va produir la guerra, sense perdre mai l'esperança; confiant sempre amb que la situació esdevindrà millor; que el franc recobrarà la salut; que el nostre pa de cada dia costarà una mica menys; que per un preu racional es trobarà un sopluig per a la família...

Aconseguit, darrera no poques il·lusions fallades, l'èxit ben franc de Londres, varen reapareixer els dubtes, pensant que potser el Parlament alemany no aprovaria els acords presos a la capital anglesa. Ja són aprovats, i surt la temença que l'aprovació no s'ha fet de bona fè i que els alemanys portan segones intencions. Es un mai acabar de patir.

I França no ho mereix, certament. Va sofrir intensament durant quatre anys, i calia donar-li ràpidament una reparació, la més reparadora, i la seguritat que mai més seria provable la reproducció de follies d'imperalisme, com la que va sadollar de sang humana les seves terres més productores.

Entremig dels desigs legítims d'una pau definitiva, hi ha ambicions i envejes i por de concurrència, per que Alemanya es repobla rapidament; refà el seu comerç i la seva indústria. Tot això ho poden combatre amb les mateixes armes ja que la prolifòlia així com aquest indultrial i comercial no és pas patrimoni exclusiu dels alemanys. En quan al desig d'evitar una guerra de revenja, que es veu venir, tot es podrà conseguir fent estimable la pau a tothom. Quan desapareguin les diferències que damnifiquen la humanitat, i es pugui disfrutar de la vida no hi haurà qui s'avingui a posar la seva vida en perill en nom d'idealitats que serveixen de cobertora als interessos dels privilegiats de la societat.

Esperem-ne un paliatiu de la Societat de les Nacions, actualment en plena tasca; però la solució definitiva ha de produir-se per l'esforç dels proletaris de tot el món, que de voler que les situacions es nivellin, i el dia que estiguin ben units amb un petit moviment d'espatucs ho podran aconseguir.

Rafael Ramis

5 de setembre, 1924

JUSTICIA SOCIAL
és l'únic periòdic de la nostra terra que recull én un sol ideari tots els desitjos del poble

Raport de Manovilski al V.è Congrès de la Internacional Comunista

La qüestió nacional i colonial

(20.ª sessió—30 de juliol de 1924, al matí)

Creiem d'un gran interès pels nostres lectors el raport del rus Manovilski en el V.è Congrès de la Internacional Comunista. Es per això que el publicarem tot, en tres o quatre números del nostre hebdomadari.

Nosaltres no som, com s'ha volgut fer creure, uns enemics de la Revolució russa. No. Admirem el que ella té de grandiosa i el gran pas que s'significa cap a l'emancipació del proletariat. Nosaltres, amb algunes reserves, l'acceptem. Per això, donem cabuda a nostres planes allò que ella té de bò.

No és pas la primera vegada que la qüestió nacional es posa damunt la taula en els Congressos Internacionals. En el II Congrès traçarem la linia de principi. Perquè hem d'insistir?... Els esdeveniments ocorreguts després ens obliguen a revisar les nostres posicions? De cap de les maneres. La precisió de la linia traçada pel II Congrès ha estat confirmada per tots els cursos dels esdeveniments a Europa i a les colònies. Hem presenciat aquests darrers temps una forta puixança del moviment nacional i revolucionari. La vaga dels teixidors de Bombay, que ha durat diversos mesos i ha acabat amb una destroça, ens mostra el seu abast. A les Indies hem vist que un sublevament nacional de pàisans a la provincia de Nakba en el qual, amb motiu de la dimissió del Radja, es produí un encontre sagnant entre la població i la tropa. Hom podria citar múltiples fets semblants.

La Balcanització de l'Europa

Altrement, a Europa, en els Estats on existeixen fortes minories nacionals, observem una exacerbació dels conflictes nacionals. El tractat de Versailles i els tractats que l'han seguit han balcanitzat l'Europa Central. Al costat dels grans Imperis formant unitats econòmiques i territorials, han constituit un mosàic de nous Estats anomenats Estats nacionals. Països que fins ara no havien conegut mai l'opressió nacional, com l'Alemanya, avui la coneixen. Això és un dels trets característics de la descomposició capitalista. Es dins d'aquest sistema de divisió de l'Europa on cal cercar la causa de la crisi econòmica permanent que sofreix el món. Als llocs de mercats austriac i alemany, l'imperialisme ha format nous Estats que són el mateix tipus de l'Estat de nacionalitats múltiples, destroçat pels antagonismes nacionals.

La Sèrbia abans de la guerra comptava 3 milions de serbis. Actualment, la Iugoslàvia té 11.850.000 habitants, dels quals 5 milions són Serbis, o sia un 42, 5 per cent; 2.800.000 croates, o un 23,7 per cent; 950.000 Slovencs, o un 8 per cent; a prop de 750.000 Servo-Croates musulmans, o un 6,3 per cent; 600.000 Macedonis, o un 5 per cent; 600.000 alemanys, o un 5 per cent; 500.000 Hongaresos, o un 4 per cent; i 550.000 «diversos», o un 5,6 per cent. Aquest és el tipus més perfecte de l'Estat multinacional.

Un altre tipus, la Txecoslovàquia. Té 13,5 milions d'habitants dels quals 44 per cent, 6.000.000, són Txecs. S'ha anexat regions d'indústries textil, minera i vidrera, la populació de la qual, exclussivament alemanya, és de 3.700.000 d'habitats; dit d'altra manera, els alemanys constitueixen el 27,4 per cent de l'Estat txec. Les altres nacionalitats són: els Slovacs—2 milions (14.8 per cent); els Hongaresos—700.000 (5,9 per cent); els Ucranians de la Rússia Subcarpàtica—400.000 (2,9 per cent); els Jueus—360.000 (2,7 per cent); sense comptar 1,9 per cent de diversos.

La Polònia és un altre Estat edificat pel tractat de Versailles. Compta 30 milions d'habitants. Els Polonesos només són 15.800.000 (52,7 per cent). El restant de la població, opresa pels propietaris de terres i la burgesia polonesa, està formada d'Ucranians (6.300.000—21 per cent), de Jueus (3.300.000—11 per cent), de Blancs Russiencs 2.200.000—7,3 per cent), d'alemanys (2.100.000—7 per cent), i de nacionalitats diverses (300.000—1 per cent)..

Podriem esmentar altres Estats encara, per exemple la Rumania, en la qual les minories nacionals formen prop del terç de la població (30 per cent), la Grècia on no hi ha més que un 68,4 per cent de població grega; la Lituània, on els Lituans no són mes que un 70 per cent.

Què en deduim d'aquestes xifres? Que la qüestió nacional és aigua a l'Europa Central i que cal haver perdut el sentiment de la realitat per a negar-ho.

Mirem ara la qüestió nacional a les colònies. L'exemple típic de l'esclavatgisme colonial és Anglaterra. Mentre la superfici de la metròpoli és de 314.000 klms. quadrats, la de de les colònies és d'aprop de 40 milions, 130 cops més. La Gran Bretanya compta 46 milions d'habitants, i les colònies 429 milions: per cada anglès, 9 esclaus colonials.

Hom pot trencar l'imperialisme de l'Anglaterra sense posar en moviment aquesta massa colonial? L'imperialisme raurà sempre en reprimir el moviment obrer a Anglaterra, si el proletariat anglès no és capaç de privar-li de la reserva humana que representen les colònies.

La situació és la mateixa en els altres països posseïdors de colònies. La França, que compta 39 milions de francesos, té 54 milions de subjectes. La petita Bèlgica, la superfície de la qual expressada en milions de klms. quadrats és de 0,03, ocupa una superfície colonial de 2,42. El nombre de belgues depassa tot just de 7 milions, mentre que la població colonial és de 17,5 milions. De 1.750.000.000 d'habitants que té l'univers, 1.250.000.000 són avasallats per l'imperialisme.

No solament, doncs, no hem de revisar les decissions del II Congrès, sinó que, contrariament, cal cercar els millors mitjans d'aplicar-les.

(Continuarà)

Visita a l'Exposició Internacional de la Cooperació, a Gant

II

Pel conjunt de circumstàncies que concorren a la Cooperació belga i per la part importantíssima que ha près al Certamen—la qual cosa s'explica tractant-se del mateix país organitzador—ens limitàrem a parlar d'ella en l'anterior article.

Mes, això no vol dir, ni molt menys, que altres nacions no hagin concorregut amb molt d'entussiasme a la manifestació internacional de la Cooperació. França, entre elles, hi ha presentat una explèndida multitud de productes de tota mena i nombrosos gràfics demostradors del gran desenrotllament que en els últims anys ha près el principi cooperatista. Citarem alguns dels més importants organismes.

La Federació Nacional de les Cooperatives de consum de França, fou fundada en 1912 mitjançant la fusió dels dos organismes cooperatius centrals: la Unió Cooperativa i la Confederació de les Cooperatives Socialistes Obreres, quedant feta des d'aleshores la unitat en el moviment cooperatista francès.

El nombre de societats adherides a la Federació Nacional, era, en 1923, de 1819, agrupant 1.545.000 associats, amb un total de vendes de 1.350 milions.

Aquestes societats estàn disseminades en 17 Federacions regionals, que serveixen de llaç entre les cooperatives i l'organisme central,

La Federació Nacional és un organisme moral, que té per objecte desenrotllar el moviment cooperatiu, prenent la defensa del conjunt dels cooperadors.

Està administrada per un Consell central, que designa tres secretaris generals. Les seves tasques són: realitzar una obra de propaganda, tenir establert un Consell jurídic i un servei d'informes administratius i comercials i un altre de estadística i llibreria.

La Federació publica un setmanari amb un tiratge total de cent mil exemplars.

El Banc de les Cooperatives de França fou organitzat en 1922, amb un capital de garantia de 12 milions de francs. Avui aquest capital és de 14 milions. En desembre de 1923 tenia 48.000 comptes oberts i els dipòsits montaven a 96 milions (que després han passat dels 100 milions).

El Banc té sucursals a Donai, Nancy, Chateau-Thierry, Simoges, Lyon i Burdeus, i tres a Paris. En tots aquests establiments es realitzen tota mena d'operacions de Banca i Borsa.

El Segur Obrer és una altra organització de caràcter nacional. Fundada en 1900, aquesta societat assegura contra incendis i contra tots els perills més corrents. Està administrada i controlada per organitzacions obreres i cooperatistes.

A finals de 1923 la situació d'aquest organisme era: adherents, 31.680; capitals coberts, 940 milions de francs; primes brutes, 820.000; primes netes, 558.000; reserves i previsions legals, 230 000 francs. Des de la seva fundació aquesta entitat ha satisfet més de 700.000 francs als abonats sinistrats.

Funciona, també, la Federació Nacional de la Mutualitat i de la Cooperació agrícoles, amb caixes regionals de crèdit agrícola a Arrasi Nantua, Chartres, Reims i Meaux.

Integren aquesta Federació, que també té caràcter nacional, les caixes regionals de crèdit agrícola mutuu, els sindicats agrícoles, les cooperatives agrícoles i la Societat d'Assegurances i Reassegurances mútues agrícoles.

El número total d'aquestes societats alcança a unes 10.000, amb un milió aproximat de membres. Publica una notable revista: «Les Annales de la Mutualité et de la Coopération Agricoles».

Es poc menys que impossible resumir en un article el moviment cooperatiu de França, ni donar una idea acabada de la part important que ha pres al Certàmen Internacional de la Cooperació.

Per això ens hem limitat a esmentar els organismes més nombrosos que avui funcionen, fent cas omís, d'un nombre enorme d'associacions de tot gènere que tenint per principi la cooperació desenrotllen les seves activitats en tots sentits, omplenant una gran part de la producció, del consum i del canvi en mig d'aquesta societat capitalista.

A més a més de les cooperatives de producció, que són nombrosíssimes, puix són pocs els arts i oficis que no tinguin la seva, algunes d'elles girant quantitats molt importants, hi ha nombrosos altres organismes que funcionen sobre el mateix principi, com orfelinats, societats de cultura i d'esbargiment, de filantropia, d'art, etc., etc.

La impressió que hem tret en conjunt de la cooperació francesa, és que ocupa un lloc preeminent en la cooperació internacional.

J. Comaposada

Ecos i comentaris

Companys empresonats

Continuen a la presó de Girona, des d'una pila de mesos, els nostres companys Martí Vilanova i Eugeni Aroles. Tenim entès que aviat se'ls celebrarà un consell de guerra, en el qual se'ls demanarà diversos anys de reclusió.

Venjança inútil

Un obrer italià, un comunista, ha volgut venjar la mort de Matteotti i ha assassinat al diputat feixista Casalini, sots-secretari general de les corporacions feixistes.

Ens veiem privats d'aprovar el fet: la venjança és inútil, estèril. Ha d'ésser d'una manera més grandiosa com s'ha de combatre el bandalisme feixista i l'assassinat de Matteotti. Molt noble l'ideal del venjador, però cal reconèixer que s'ha precipitat.

Els actes d'una organització com el feixisme no els ha de venjar un home. Cal que el vengin tots els homes.

A Perpinyà

Un obrer català que residia a Perpinyà repartia unes fulles polítiques. El cònsol d'Espanya a la dita ciutat se'n queixà a la policia francesa. I la policia francesa el detingué i el lliurà a les autoritats espanyoles, a Port-Bou.

El fet és molt comentat per tota la premsa francesa.

Ossorio y Gallardo

Per haver escrit una carta, ha estat detingut l'ex-ministre, ex-alcalde de Madrid i ex-governador, senyor Ossorio y Gallardo.

Al Marroc

Al Marroc hi han combats, tiroteigs i hostilitzacions cada dia.

Les tropes espanyoles van evacuant posicions i blocaus, d'una manera brillantíssima.

A la zona francesa també passen coses semblants. Ha calgut reforçar les tropes que hi havia.

Empresonaments a Reus

Acusats de qüestions polítiques, a Reus han estat empresonats uns quants ciutadans, entre els quals hi ha el poeta Prous i Vila, que ha col·laborat a JUSTICIA SOCIAL.

Tàctiques

No serà molt millor una Revolució que ens porti de cop i volta a la victòria social que no pas una evolució que ens faci esperar anys i panys la freturada emancipació? Si en la Revolució hi ha víctimes, el triomf les justifica abastament. Ja sabem que el part porta dolors.

Francesc Vall

La setmana passada fou detingut i empresonat el nostre bon amic En Francesc Vall. Hom ignora el per què. Només sabem que és un pres governatiu.

La clerecia de Figueres

Entre les adhesions que el Directori militar ha rebut de les classes conservadores de Catalunya, no hi ha pas mancat la de la clerecia de Figueres. Entre els capellans adherits s'hi troba també Mn. Lluís Macià, director de «La Veu de l'Empordà», periòdic degà de la premsa catalanista i catòlica d'aquella comarca.

El senyor Macià, endemés de la propietat de l'esmentat periòdic, té botiguetа d'objectes d'escriptori.

Un cirabotes dels capitalistes

Victor Colomé en un article a «La Batalla» parla del periodista Marsillach i li diu «un limpiabotas de los capitalistas». La frase no pot ésser més justa. Ara, que el senyor Marsillach és cirabotes de capitalistes nerviosos, i tot sovint rep puntades de peu. No serem pas nosaltres els qui el planyem. Per cada coça que reb el senyor Marsillach, n'etziva un reguitzell als obrers.

Que passa a Rússia?

Amb motiu de la guerra que ha esclatat a Georgia, determinades agencies periodístiques estrangeres han trobat novament ocasió per a fer correr informacions fantàstiques referent als Soviets russos.

Si el cas de Georgia no és desfigurat, i es tracta de l'espontani desvetllament d'un poble, no cal dir que mereix la nostra simpatia.

Però si sols fos un intent més per aixecar més forces que operessin al dictat de certes potencies occidentals, per atacar l'obra de la Revolució, com ja ha succeït altres vegades, la cosa canviaria d'especte.

I és sintomàtic que ara com les altres vegades aquelles agencies i d'una manera especial la «Havas» tinguin la dèria de portar venuts als lectors de molts diaris, contant-los extravagancies i falsetats per a perjudicar el prestigi internacional dels Soviets.

Els fets xinesos

La Xina està en plena revolta. Es tracta d'una guerra civil o d'una revolució? Es aventurat dir ho. De totes maneres, l'actual lluita xinesa té un tros de guerra civil i un troç de revolució.

Dos homes del nord, plens d'ambició, de reaccionarisme, mancats de dignitat, dos representants del capitalisme, lluiten per esclavitzar tots dos la Xina, i lliurar-la a dos jous distints: Wu-Peï-Fu, és l'home de palla de l'imperialisme americà; Txang-Tso Lin, és l'home de palla de l'imperialisme japonès.

Sun-Yat-Sen, comunista, s'ha aixecat en contra dels dos contrincants d'un mateix esperit raquític. Sun-Yat-Sen s'ha aixecat amb la seva bandera de llibertat contra l'imperialisme xinès i contra la colonització estrangera. Sun-Yat-Sen, home noble, idealista, generós, desinteressat, lluita per la independència de la Xina i per l'adveniment d'un món millor. Sun-Yat-Sen, com a bon revolucionari i com a bon internacionalista, havia d'ésser forçosament partidari de la independència del seu país. Veu's-ací perquè tots els obrers xinesos li han donat la seva confiança i s'han sumat al seu moviment i l'han anomenat president de la República del Sud.

I Rússia ha fet un geste noble: ha donat el seu apoi a Sun-Yat-Sen, el comunista, l'independent.

Les potències burgeses o semi-burgeses, mentrestant, entre protestes, han enviat unitats navals per a solucionar el conflicte. En realitat, el Japó ha anat a ajudar a Txang-Tso-Lin, el seu servidor; els Estats Units d'América a Wu-Peï-Fu, el seu servidor; Itàlia, França i Anglaterra, han anat a aprofitar-se.

Però l'esperit és incoercible. Sun-Yat-Sen, tard o d'hora, farà triomfar els seus dos ideals. Compta amb l'apoi de Rússia i amb la simpatia de tots els obrers del món.

En Pere Esmendia és mort!

En la seva llar pairal, en una masia dels voltants de Rubí, va morir el dia 8 del mes que som,—als 25 anys!—aquest treballador intel·ligent, lluitador infadigable per la causa del proletariat.

De caràter excesivament modest i d'una bondat corprenedora, era el company Pere Esmendia un ferm puntal del republicanisme, i del nostre ideari a la democràtica vila del Vallès. No donava mítings ni pidolava vots, però guanyava simpaties a dojo per a la causa de la llibertat i de la justícia amb la seva ploma conscient, valenta, equilibrada, i correcta, mai deshonorada per la petita passió, ni pel lèxic groller.

El tacte en tractar les qüestions mès trencadices, l'ingenuïtat puritana de la seva vida, i aquella ànima humil de poeta amb que cantava els batecs deslliuradors de la gent camperola i els nostres ideals de redempció social, el feren mereixedor del més gran dels respectes per part de l'estament obrer.

El malaguanyat amic havia dirigit des de sa fundició el setmanari rubinenc «La Lluita» (suàra suspès voluntàriament per trobar-se condemnat a l'ineficàcia) i en l'actualitat era redactor en cap del batallador portaveu de la Unió de Rabassaires de Catalunya «La Terra», càrrec al que s'havia entregat en cos i ànima.

JUSTICIA SOCIAL s'honorava comptant-lo entre els seus col·laboradors i entre els seus propagadors més entusiastes.

Company nobilissim, ànima afinada, esperit selecte, cor generós, aquest fou l'amic que havem perdut per a sempre.

A la seva família i als incontables amics de Rubí, trametem avui l'emoció del nostre doloriment.

Visqui la seva memòria en el record efusiu de tots els que l'estimavem!...

"Justícia Social"

Recorda a tots els companys que des de la setmana passada té instal·lada la Redacció al nou local, carrer de Guardia, núm. 14, pral.

"Justícia Social"

doncs, prega a tots que la correspondència que enviin porti ja la nova adreça.

L'Ateneu Popular d'Estudis Socials

Degut a les actuals circumstàncies, l'Ateneu Popular d'Estudis Socials es veié obligat a suspendre temporalment el seu cicle de conferències. Sortosament, li ha estat possible rependre'l.

Dues conferències han estat donades: les dels companys Dr. Muntanyà i Cristòfor de Domènec. Ambdues es veieren molt concorregudes i escoltades amb gust.

Passem a donar-ne unes breus ressenyes.

La conferència del Dr. Muntanyà

Parlà de «La lluita internacional contra la prostitució i la sífilis».

Començà la disertació fent una clara exposició de la importància que tenen aquelles qüestions tant per l'individuu com per les nacions, com per l'humanitat entera, i senyalà el fet que la lluita contra aquelles plagues socials ha sortit del domini dels municipis i dels Estats prenent un caràcter netament internacional.

Exposà a continuació les característiques del problema social de la prostitudió, apuntant les seves causes i els seus efectes nocius sobre la societat. Afirmà que aquest problema és d'ordre exclusivament econòmic, depenent de la constitució de la societat actual mentre que el problema de la sífilis és d'ordre sanitari i higiènic.

S'ocupà llargament d'aquest segón problema sota el punt d'ovir social, passant a estudiar l'actuació de l'Estat davant d'abdós problemes a través de diferents èpoques de l'història.

Digué que l'actual intervenció de l'Estat va lamentablement equivocada a causa de la confusió que es fa entre dos problemes que són diferents i que necessiten remeis diferents. L'Estat s'empenya en considerar un problema únic i en cercar una solució comú.

Feu una extensa i raonada crítica de la reglamentació de la prostitució vigent a Catalunya, a la qual qualifica d'immoral sovint, inútil sempre, altament nociva per la salut pública moltes voltes.

Acabà exposant el programa de lluita que l'Estat hauria de portar a la pràctica davant cada un d'aquells dos problemes.

La conferència d'En Domènech

Dijous passat En Cristòfor de Domènec donà la seva, tractant sobre «Don Quixót». Fou altament interessant i profunda. Més que una conferència és un assaig d'una psicologia dels pobles. «Don Quixot» és un estudi acabat de la psicologia de l'obra de Cervantes relacionant-la amb el poble castellà.

El fet que l'autor, degut a les actuals circumstàncies, hagi escrit la conferència, ens permet posseïr-la. No en fem, doncs cap ressenya, perquè la publicarem a JUSTICIA SOCIAL.

Company, visiteu l'Exposició de SHUM.

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
20 setembre 1924

LA MORT DE LA NÚVIA

Una de tantes *passes* que passen a Barcelona, per incúria del servei d'aigues públiques, feia els acostumats estralls. La Vanguàrdia, augmentada de sis fulls com a ninxols, enllosats d'esquel·les de totes mides i preus, es feia d'or; i la U. P. F. (Unió de Pompes Fúnebres) que feia poc que havia adquirit el monopoli, no s'hi veia de feina, i li calia pagar doble les hores *extra* que treballesin els piteus. Els capellans, de dos en dos, com a màxim de quatre en quatre s'havien de repartir la seva piadosa tasca i rodaven de la Ceca a la Meca tot lo dia i feien tard per tot arreu. A totes bandes, portes mig closes; i de vestits de dol, podeu contar.

El terrible microbi, que no era del repertori habitual dels metjes, tenia una placa decidida pel jovent i pels robustos. Es l'únic que s'en sabien de cert perquè l'estadística ho deia, i l'estadística no té engany.

Amb tots aquests detalls, lector atent, et deus haver fet la composició de lloc i de temps necessària. Si ets barceloni, ni cal. Però, sigui com sigui, escolta la següent i veritable història.

En una cambra trista, endomassada de negre estandis, amb els porticons closos a la llum del dia, enllumenada per quatre ciris a les acaballes que llençaven pampellugues descompassades, jeia en un taüt blanc (símbol de puresa), coberta d'una gasa de seda i cotó, per damunt d'on hi havia escampats flors naturals pensides, garlandas de flors de llustrina i tortells tot enflocats de semprevives, la que en vida fou la gentilíssima donzella Na Eugènia Mondus. Havia mort als vint i dos anys, no fets. Pobra Eugènial semblava d'ahir que la veien per tot arreu, adornant el món al seu pas, sol·licitada, feliç, fresca com un ram, i ara—ai vanitat de les coses!—era una ombra rígida, allargassada, que s'entrobirava a través del vel encarquerat, a la llum dels ciris fumosos i voltada de tota aquella falsa pompa funerària.

S'obrí la porta de l'habitació i entrà un xicot jove amb una cara que mostrava la desesperació i l'abatiment més característics. Era l'Enriquet Miró i Miró, que l'havia estimada en vida, essent-ne correspost; i ara s'acabava de presentar a la casa de la difunta, demanant per Deu i pels sants que li concedissin de veure-la, que el deixessin tot sol amb ella.—Qui hauria tingut cor de negar-li?

L'Enric va acostar-se al túmul, i amb una mà que li tremolava alçà una punta de vel corresponent al rostre del cadàver. Dues crisantomes rodolaren, esgrogueïdes, per la negra catiga. L'esguarda bella estona de fit a fit i acabà per besar-la. Després caigué agenollat amb un prollongat sanglot.

El que no s'hagi trobat mai en un pas semblant, no pot fer-se càrrec del que passava per l'ànima del pobre noi. La paraula desesperació no ho diu. Perquè en tals cassos la força de la dolor és així, que arriba a al·lucinar-te i fer-te creure a moments que no ha passat rès o que, a tot estirar, el metge s'ha equivocat i d'un moment a l'altre la morta desclourà els ulls i s'incorporarà retornant l'alegria al cor de tots; fins et sembla d'observar un moviment com el bleix d'un que dorm; il·lusió afavorida pel pampellugueix dels ciris i pel tel de llàgrimes que t'acuden als ulls. Però, secament torna la realitat i t'hi estimbes una i una altra vegada, en incessants alts i baixos d'al·lucinació malalta i de dolor penetrant, que voldria regirar-se contra algú, per acabar topant amb els misteris de la mort.

Absort d'aquesta estava l'Enric, per què no va donar-se d'un altre jovincel que penetrava a la cambra, també trastornadíssim. El nou vingut, aximateix tampoc s'adonà del que hi era, d'enlluernat com venia de fora i d'encegat com estava pel plor.—I s'agenolla a dues passes a mà dreta de l'Enric.

Aquest, a l'ultim, de l'escomesa letargica de la gran tristesa, es trobà acompanyat.—Era un conegut de vista. Un tal Pere Tries. Què hi feia alli aquell individu?—Bah, s'esforçava a pensar l'Enric, devia ser admirador d'ella... platòricament.—Té rahó, rès més natural que hagués volgut veure-la, de morta. — No obstant, un pensament terrible furgava i estrebava per formular-se en el cervell del pobre enamorat, i fins, (que Déu el perdonés) va oblidar la situació fúnebre, per entregar-se als càlculs ratxosos i laberintics de la gelosia. No podia treure l'ull del tal Tries.

El qual s'alça de sobte i va besar-la damunt del front.—Una exclamació sorda eixí de la gola de l'infeliç Enric.—En Tries va girar-se amb un sust i veient-lo, feu en un quart de segon tots els pensaments enverinats que s'havient acudit al dissortat Enric en dos minuts que li havient semblat dues hores.—I com a més decidit li digué: «Què feu aquí; qui sou?—Ho digué amb aquella veu que es parla alta on hi ha algú de cos present.

—El mateix dic, respongué l'altre.

—«Es que jo hi tinc dret»—saltà en Pere Tries, signant cap a la donzella morta.

—«I jo obligació, sabeu?» Afegi en Miró. «Soc, vui dir, era el seu nuvi.»

I extenia la mà envers el taüt blanc com invocant-ne el testimoni.

—«Fals».

—«Ja ho heu dit; mireu!» digué en Miró; i ostentà triomfalment un rull de cabells rossos com un or, lligats amb un llaset blau.

«Doncs, vejeu!» — afegi en Tries.—i es tragué de la butxaca de l'infern un paquetet de paper fi que, desembolicat, mostrà un rull exacte, però amb la cinta rosa. «Això, això m'ho va dar el 25 d'Octubre proppassat.»

En Miró murmurà amb una pena indefinible: «A mi el 27» I restà fortament capficat.

Hi hagué un llarc silenci, i a la fi en Tries va trencar-lo així:

«Encara sort que els llaços són de color diferent!... vaja: si no que la pobra està aquí de cos present, diria que era una pocavergonya.»

—«Jesus, Jesus! respecteu els morts, home de Déu! exclama l'esfereït Miró. «Tot m'heu fet esgarrifar. Au sortim. sortim de pressa fora d'aquí!»

I eixiren com una exhalació sense ni despedir-se de la família.

—Baixant l'escala, en ser al segón replà, es creuaren amb un jove també afligidissim i amb cara de circumstàncies. En Tries no pogué estar-se de dir-li amb el to mofeta que li permetia la ira estranya que li sacsejava els dintres.

«Dispensi, jove: Vostè era el darrer nuvi de l'Eugènia Monclus?»

—«Sí», respongué un xic immutat el personatge.

«Doncs, no s'hi encaparri»—acabà En Miró amb un accent, aiguabarreig de ràbia, atuïment i despreci;—«no s'hi encaparri i vingui amb nosaltres a l'Horxateria Valenciana, que serem tres.»

Rossend Llates

Lector: Ja sou subscriptor de JUSTICIA SOCIAL? Per a continuar la nostra obra, ens cal la vostra cooperació i la dels vostres companys.

JUSTICIA SOCIAL dedicarà el número pròxim a

commemorar el **LX aniversari de la Primera Internacional i la Pau**

Contindrà:

Escrits de **J. Çomaposada, Manuel Escorza, Serra i Moret, Cot de Reddis, Cristòfor de Domènec, Dr. Muntanyà, J. Roure i Torrent** i altres

Una caricatura al·legòrica de **Shum.**

Traduccions d'articles de grans figures de l'obrerisme internacional.

El manifest contra la guerra.

Diversos gravats.

Obrers: Compreu el número pròxim de JUSTICIA SOCIAL Preu: 15 cèntims

Primeres Nocions d'Economia Política
CHARLES GIDE
Versió castellana de *J. Cardó*
Preu: 1'50 Ptes,

Avant-projecte d'una Llei de Cooperatives
J. SALAS ANTÓN
Preu: 0'15 Ptes.

Publicacions de Propaganda de *Acció Cooperatista*
Encàrrecs: Aurora, 11 bis.

Als suscriptors de fora

El manteniment d'un periòdic com el nostre comporta un sacrifici constant. L'anormalitat actual fa més dura encara la vida de JUSTICIA SOCIAL.

Preguem a tots, vivament, vulguin ajudar a l'èxit de la nostra obra remesant-nos l'import de les suscripcions que s'ens deuen.

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Ciutat

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. *15 Cts.*
Redacció i Administració: Carders, 12, 1.er
BARCELONA

Treballador!

Signes digne de la teva condició humana!

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

J. M. PROUS i VILA
LA LLUNA DINS EL LLAC
(CANÇONS I POEMES)
| | | |
Per comandes a la llibreria Bibliotheka, Llovera, 13. — Reus.
S'ha posat ja a la venda en les llibreries de Barcelona

Oficina Internacional del Treball

Pot ésser previst l'atur forçós?

Alguns països comencen a establir ço que anomenen «baròmetres econòmics» l'objecte dels quals és preveure els períodes de prosperitat anormal i de depressió econòmica. Aquests «baròmetres» tenen per fi posar en guardia els industrials contra les fluctuacions econòmiques imminents per tal de permetre amb oportunitat d'adoptar mesures preventives de l'atur forçós.

Els mètodes i sistemes emprats en determinats països per a la millor previsió de les fluctuacions econòmiques són exposats en un estudi intitolat *Les baromètres économiques*, B. I. T., Ginebra, 1924, (1.50 francs suissos) presentat per la Oficina Internacional del Treball al Comitè econòmic de la Societat de les Nacions.

El punt a on més generalitzats es troben aquests procediments científics és als Estats Units, però tenen també un gran desenrotllo en la Gran Bretanya i en l'Europa occidental, fora d'Espanya.

La gravetat de les fluctuacions econòmiques i les crisis d'atur forçós que porten aparellades, obeeixen, en gran part, a manca de previsió. Si els elements interessats són advertits a temps per a preveure amb suficient exactitud els aconteixements, no és arriscar-se massa suposar que les dites fluctuacions no tindràn tanta intensitat. Si sembla probable, per exemple, que s'acosta el fi d'un període d'alça de preus i que està a punt d'iniciar-se la baixa, i si els interessats en aquestes qüestions són advertits en el moment oportú, els industrials podràn reduir amb temps llur producció, resultant que l'acumulació d'articles en el mercat serà inferior en el moment que esdevingui la baixa i aquesta serà més lenta i menys accentuada.

Per conseqüència, el descens de la producció ocasionat per la baixa de preus no serà tan marcat. Es inútil afegir que la estabilitat econòmica que de tot això resulti serà tant més perfecta com més exactes i completes siguin les xifres indicades en els càlculs de previsió.

Els progressos de la legislació obrera internacional

Els Estats membres de la Oficina Internacional del Treball ratifiquen més amplement cada dia els convenis adoptats per la Conferència. El Secretari general de la mateixa va anuciar en les sessions de la sisena reunió de la Conferència que s'ha celebrat fa poc a Ginebra, la presentació de 30 noves ratificacions per a ésser registrades en la Secretaria de la Societat de les Nacions, durant els sis mesos darrers.

Les susdites ratificacions procedeixen dels següents països:

Austria, 7; Espanya, 6; Estat lliure d'Irlanda, 2; Japó, 2; Polònia, 13.

El nombre total de ratificacions arriba ara a la xifra de 126.

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu **JUSTICIA SOCIAL** periòdic socialista català.

"La Antorcha" de Madrid

«La Antorcha» de Madrid, organ del Partido Comunista de España (S. E. de la III Internacional), setmanari força interessant, encara que molt clos, ens fa l'honor de dedicar-nos gairebé tot el número de la setmana passada a JUSTICIA SOCIAL.

I, al las, quina no ha estat la nostra dolor, el nostre profund desengany, en confirmar que els homes que redacten «La Antorcha», homes que es diuen comunistes, són nacionalistes! Es horrible, però és aixi. Mireu ne una mostra i digueu si aquest nacionalisme no és el mateix que el dels monàrquics:

«*Además*,—(parla de JUSTICIA SOCIAL)—*el estar redactado en catalán nos induce a estimar que se quería obstruccionar la unión del proletariado español sobre los principios y la acción, poniendo de por medio el idioma,*» I a continuació, a tall d'entrefilet, hi posa unes paraules reaccionaries i burgeses d'Anselmo Lorenzo que comencen: «*Hay no pocos jóvenes que valdrían mucho si no hubieran nacido en Cataluña...*»; no volem acabar d'escriure-les, perquè coneixem massa a Anselmo Lorenzo i sabem, no pot ésser d'altra manera, que en escriure aquests mots no podia tenir normals les facultats mentals. El mal és copiar-les.

CRONIQUES XILENES

Com el 93 de França

Estem en els preludis d'un altre sagnat episodi històric com el 93 de França, si bé a un poble de quatre milions d'ànimes i a la cua del món per llur posició geogràfica, no tindria el ressó d'allò.

Un amic, que vòl passar per profeta, ens dèia: —No us fixeu amb els signes que veieu? A Xile, la lluita de classes ha vingut tard, però agreujada amb totes les més radicals idees anàrquiques. Diferentes causes poden dur idèntics resultats, car si el 93 vingué de l'inversemblable luxe de la cort i la noblesa francesa, a Xile serà culpa del Governs radicals i dels plebeus raquítics que n'han fet una *miqueta massa* expoliant al poble i ara el desafien amb un luxe i un menyspreu dignes d'un autòcrata rus.

Els carrers de Valparaiso són una cursa d'automòbils de totes marques i formes; quan un d'aquests vehicles para i el criat engalonat va a obrir la portella amb servil cortesia, veieu baixar una dona vulgar coberta de les més costoses pells, enjoiellada fins a la exageració, que passa dreta com un ciri sense dignar-se mirar enlloc ni a ningú. I aquesta «princesa» d'encant o drapaire, és la muller d'un adroguer o forner, que aprofitant-se dels anys de greu crisi que ha travessat i travessa encara el país, venia a preus increibles i sense cap raó els queviures. I ara, ell i la família, creient-se de sang blava, escarneixen al poble que abans explotaren tan iníquament, i davant els «rotos» famolencs i espellifats—que deambulen gairebé ensenyant les vergonyes per manca d'unes calces velles—passen orgullosos de llur posició de «nous rics».

El president de la República, radical a «outrance», abans d'ésser el primer servidor del país, s'és tornat refinat aristòcrata, sofístic i desvergonyit polític. Amb tres anys de la seva funesta administració ja es troba Xile amb mil milions de pesos or de deute públic, les arques fiscals buides, el crèdit exterior tan perdut que una lliura esterlina val avui 45 pesos xilens. Cap comerciant estranger accepta pagaments que no sien amb or anglès o americà.

El poble pateix i es queixa sense ésser escoltat ni pres en compte pels governants radicals. Esclaten revoltes en alguns indrets de la República, vagues en altres; el malestar creix, però també augmenten els automòbils, els palaus dels nous rics a Vinya del Mar, i les festes esplendoroses que s'hi donen, mentre pels carrers i avingudes els «rotos», famolencs, sense feina a causa de la crisi econòmica, allarguen la mà pidolant almoina.

Podria ésser que un dia s'aixequessin armades, aquestes mans!

Carlota Goteras

Valparaiso, 1924.

Noves i documents

MADRID. **L'Institut de Previsió.**

Hem rebut la següent nota:

«Los vocales obreros de la Comisión Permanente de la Paritaria Nacional de Previsión consideran interesante llamar la atención, de la clase trabajadora principalmente, sobre dos obras recientes de cultura.

Es la primera la publicación de un documentado folleto acerca de inversiones financieras sociales del Fondo del retiro obligatorio para construir Escuelas, principalmente de tipo modesto y en los lugares donde sean más necesarias.

La segunda se refiere al Curso de Seguro Obrero que se explicará en el año 1924-25 en el Ateneo Igualadino de la Clase obrera.

Lo primero es simplemente la iniciación de las inversiones sociales que movieron nuestra preocupación desde el momento mismo en que comenzamos a desempeñar la función que nos esta encomendada.

Constituye lo segundo una exposición detallada de todo lo realizado y de lo que se proyecta realizar en el retiro obligatorio para acentuar su eficacia y aumentar gradualmente los derechos que asegura.

Hèmos de continuar pugnando por ideales cada vez más vastos en esta materia; pero lo expuesto ofrece una resultante que creemos altamente simpàtica i de primaria necesidad: combatir el analfabetismo, aumentando las Escuelas públicas, y contribuir a crear el ambiente popular adecuado para intensificar la cultura obrera, que nunca olvidamos al intervenir en la política social de previsión.

Remigio Cabello.—Andrés Gana.—Francisco Sanchis,

POLONIA. —**Conflictes del treball**

D'unes estadístiques molt completes que publica *Wisdomosci Statystyczne* extraiem les següents dades que ajudaran els nostres lectors a tenir una idea del desenrotllo dels conflictes del treball arreu del món.

En 1921 varen tenir lloc 693 vagues, de les quals 463 afectaren una sola empresa i 230 a vàries empreses, sumant un conjunt de 9.059 empreses afectades. El nombre de vaguistes fou de 477,037 i el de jornals perduts 4,106.472. Les vagues total o parcialment guanyades foren 487 incloent 269 vaguistes; les perdudes foren 165 incloent 138.673 vaguistes; les de resultats inconeguts 41, incloent 68.922 vaguistes.

En 1922 el nombre total de vagues fou de 800, de les quals 591 afectaren una sola empresa i 209 a vàries, fent un conjunt de 8.093 empreses afectades. El nombre de vaguistes fou de 607.011 i el de jornals perduts de 4 mil 630.833. Les vagues guanyades total o parcialment, foren 626, incloent 447.787 obrers; les perdudes 156, incloent 88.415 obrers i les de resultats no coneguts 18, amb 70.809 obrers.

En 1923 el nombre de vagues va arribar a 1,263. 968 afectaren una sola empresa i 295 a vàries, fent un total de 7.451 empreses afectades. Els vaguistes foren 849.051 i els jornals perduts 6.378.600. Les vagues guanyades en tot o en part, foren 952, incloent 536'799 obrers, les perdudes, 267, amb 288.073 obrers i les que no se sap el resultat que tingueren, 44, amb 24.179 treballadors.

De les vagues de 1923, 1.968 foren motivades per augment de salaris, 878 de les quals foren guanyades; 24 per modificació d'horari o condicions de treball, guanyant-se'n 12; 13 per reconeixement de l'organització, guanyant-se'n 5; 78 per acomiadament indegut d'obrers, guanyant-ne 25; 38 per qüestions de repòs i higiene, guanyant-ne 26; 9 per remoció de contramestres, guanyant-ne 4; 16 per motius polítics, de solidaritat obrera, manifestacions, etc., de les quals 1 fou guanyada i les restants, són de resultat indefinit i 17 motivades per causes inconegudes el resultat de les quals no pot fixar-se, llevat de 2 que són reportades com a guanyades pels obrers.

PUERTO RICO.—**El progrés del Socialisme**

Seguim amb gran interés i simpatia a travers de les planes del nostre benvolgut colega *Justicia* de San Juan de Puerto Rico els progressos que fa en aquella illa americana el partit socialista i l'organització obrera adherida a la *American Federation of Labor*. Unificats els partits burgesos per a combatre el socialisme, prenent per plataforma una extensió de l'autonomia insular que els socialistes han sigut els primers en defensar, es trobaràn front a front en la vinenta lluita electoral les forces obreres i l'*Alianza portorriqueña* constituida pels partits històrics que dirigeixen Barceló i Tous Soto. Una gran manifestació va tenir lloc dies enrera en la qual va demostrar-se la poixansa del Socialisme. Si els nostres amics sota la direcció i mestratge de Santiago Iglesias (el qual ja fa 27 anys que dirigeix el moviment obrer de Puerto Rico) obtingueren 60.000 vots en les eleccions de 1920, no és aventurat profetitzar que en les vinentes—amb un cens depurat i la simpatia del veritable poble—triplicaràn el nombre de sufragis i controlaràn el futur govern lliure de la xamosa antilla oriental. Aquesta esperança manifesta l'il·lustre president de la *American Federation of Labor*, Samuel Gompers, en unes lletres molt interessants dirigides a Santiago Iglesias en les quals vindica la probitat i bona fe d'aquest antic lluitador que havien volgut posar en interdicte els vells i desacreditats capdills Tous Soto i Barceló.

HONGRIA.—**Els assassins d'Erzberger.**

Per mèrits personals propis fou detingut el mes passat un tal Foerster el qual ha sigut reconegut per la policia alemanya com un dels autors de l'assassinat de l'eminent vice canciller Mathias Erzberger, social-demòcrata alemany, perpetrat en la Selva Negra, prop d'Offenburg, en 26 d'agost de 1921.

El veritable nom de Foerster és Schultze i sembla provat que junt amb l'altre assassí, Schneider, havien trobat assil a casa del diputat Gremboes. La policia alemanya interessa de les autoritats hongareses la detenció de Schneider i el Govern alemany reclama l'extradició dels dos, però l'hospitalària terra de Horthy, tractant-se dels assassins d'un socialista, topa amb una pila d'escrúpols de procediment que havien caigut en desús des de la persecució comunista.

XILE.—**Un cop d'Estat**

Les noticies confoses i contradictòries que venen de Xile no permeten formar idea clara de l'origen, tendència i finalitat del cop d'estat que han donat els militars d'aquell país enderrocant el govern constitucional i deposant el president Allessandri.

En el seu dia podrem informar degudament als nostres lectors. Les noticies són que s'ha constituit un govern provisional que convocarà noves eleccions generals i que els militars no intervindràn en el govern del país, ni desitgen implantar cap dictadura. Nosaltres ens limitarem a dir, per ara, que el govern expulsat violentament del poder sostenia la separació de la Iglesia i de l'Estat, el divorci absolut i la laicització de l'ensenyament primari i secondari.

RUMANIA.—**Organització obrera.**

La Direcció d'estudis i estadística del Ministeri del Treball ha donat a conèixer el resultat de l'enquesta feta sobre l'estat de les organitzacions professionals obreres, patronals i de treballadors intel·lectuals.

Per ço que es refereix a organització obrera, consta que a l'acabar-se l'any 1923 hi havia a Rumania 17 federacions obreres amb un total de 59.743 membres, 5.428 dels quals eren dones. Hi havia també 93 sindicats lliures amb 18.463 membres, dels quals 1.778 eren dones. Hi han 23 sindicats mixtes (de patrons i obrers, registrats, amb 3.802 membres.

99 per cent dels obrers de federacions pertanyen a les industries i el 68 per cent radiquen a la Transilvània. Comparats aquests efectius amb els de 1922, s'observa una disminució de 3.016 membres.

Les associacions d'obrers intel·lectuals són 11 amb 661 membres.

PERU.—**La puresa del sufragi**

Els diaris varen portar la bona nova que un tal Sr. Laguia havia sigut elegit president de la República del Perú, el dia 6 de juliol darrer. No haviem trobat cap motiu per a congratular-nos de l'aconteixement fins que ens havem enterat que el senyor Laguia havia sigut elegit pel puríssim procediment de cèdules firmades ço que indica que ningù més que ell representa la voluntat explícita del país.

Aquest procediment novíssim porta patent peruana i consisteix en l'emissió directa del sufragi per doble cèdula signada per l'elector una de les quals queda en poder de la comissió receptora de vots com a *comprovant* i l'altra es retorna a l'interessat.

En una terra on les tres quartes parts de la població és indígena i sotmesa a un règim d'explotació inhuhumana i on el civisme i la cultura són paraules sense sentit, no cal dir que el procediment és el millor per a assegurar la dominació de les oligarquies capitalistes les quals podran classificar exactament els ciutadans i aplicar les mesures preventives i les sancions que llur fina consciència els dictarà. No és estrany que el senyor Laguia declarés en el seu manifest presidencial que es considerava «*el agente más resuelto de la voluntad de la nación*». Els papers canten, no és veritat senyor Laguia.

ARGENTINA. —**El primer de maig.**

Llegim en el nostre estimat colega de Buenos Aires *La Vanguardia* que el poder executiu ha lliurat al Congrés un projecte de llei declarant festa obligatòria en tota la República la diada del primer de maig.

Fonamenta el projecte en la significació universal i simbòlica de la diada senyalant la feliç coincidència de que en aquell dia fos jurada l'independència argentina que «garantitza a tots els homes que habiten el país la llibertat d'expressar i sostenir llurs idees sigui el que es vulgui el país o raça a que pertanyin.»

Felicitem als companys argentins per aquest esdeveniment que confirma més i més llur victoriosa poixança.

SETMANARI SOCIALISTA
Justicia Social
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS
REDACCIÓ:
Carrer de Guardia, 14, pral. - BARCELONA
ADMINISTRACIÓ:
Marcial Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS i COL·LABORADORS:
Gabriel Alomar - Serra i Moret
Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aguadé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
Dr. Emili Mira - Vicens Vilarassau
Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa„ - Rossend Llates
Dr. Muntanyà - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés
"Galdric„ - Marius Vidal - Ferràn Cuito - B. Parré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Josep M.ª Pou i Sabater - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós
Emili Saleta - "Shum„ - F. Cañadas - Josep M.ª de Sucre - J. Roure i Torrent - Manuel Alcàntara i Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Pujades - Joan Fronjosà - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Duràn i Guardia - Joan Forment

REDACTORS-CORRESPONSALS
Albert Schneeberger - Rafael Ramis, *França*
Joan Comorera.—*Argentina*
Carlota Goteres.—*Xile*
René Lyr.—*Bèlgica*
Roberto Marvasi.—*Itàlia*
Dr. Andrés Ovejero.—*Madrid*

PREUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL *és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.*
SUSCRIVIU-VOS-HI
personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Per a ajudar a JUSTICIA SOCIAL

27.ª llista de quantitats rebudes

Girona.—M. P., 5 ptes.
Blanes.—J. M., 0'50 id.
Roda.—E. C., 2 id; S. S., 1 id.
Reus.—B. B. R., 2 id.; A. M. B., 2 id.; M. B. A., 2 id.
Vilanova i Geltrú.—A. R. S., 5 ptes.
Total, 19'50 ptes.

A tots el nostre agraïment.

Correspondència administrativa

Girona.—M. P. X.—Rebudes 73'50 ptes.: 45, per paquets fins al n.º 44; 8, suscripció F. G. juliol 1924; 8, idem Ll. M. idem id.; 2'50, id. J. P. idem octubre 1924; 2'50, id. M. S., idem id.; 2'50, idem M. T., idem id.; 15, donatiu.

Blanes.—J. M.—Idem 8'50; 8 subscripció fins 31 agost de 1925; 0'50 donatiu.

Roda.—F. V.—Idem 20'40 ptes.: 17'40 paquets fins al n.º 44 i 3 ptes. per al que s'indica en altre lloc.

Barcelona.—B. L. C.—Idem 2'50, per la seva subscripció.

Igualada.—J. R.—Idem 11 ptes.; 8, suscripció, i 3 de números solts.

Cardona.—A. B.—Idem 11'80 ptes. pels rebuts tramesos.

Imp. BIBLIOTHEKA. -Reus.